

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

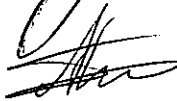
Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă:

1. Proiectul de lege – 3 file;
2. Notă informativă – 4 file.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

 Victor SPÎNU
 Alina Sandaia

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	195	
"21"	06	2023
Ora		

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I - Anexa la Legea nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.248–253, art.998), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. punctul 44 va avea următorul cuprins:
”44. **Votul consilierilor este individual și nu poate fi transmis altei persoane. În cadrul votării deschise consilierul își exprimă votul public, prin ridicarea mâinii, prin apel nominal și vot electronic.**

Votul prin apel nominal poate fi efectuat printr-un sistem electronic de votare. Consiliul poate decide votarea secretă, la propunerea președintelui ședinței sau a unuia dintre consilieri, cu excepția cazului în care, prin lege sau regulament, se stabilește o anumită modalitate.”

2. Legea se completează cu următorul articol: „45¹. **Votul prin mijloace electronice:**

(1) Consiliile locale, municipale și raionale aprobă un regulament intern respectând prevederile prezentei legi, care să descrie instrucțiuni tehnice de utilizare a mijloacelor electronice de votare și stabilire a procedurii de vot.

(2) **Votul electronic se efectuează prin atribuirea fiecărui consilier a unui mijloc de autentificare în sistemul de vot.**

(3) **Votul exprimat de către consilier prin mijloace electronice este personal. Votarea în locul altui consilier este interzisă.**

(4) **Mijloacele electronice pentru votarea electronică se utilizează în cadrul ședințelor consiliilor locale pentru verificarea cvorumului; exprimarea votului și totalizarea rezultatelor votării.**

(5) **Votul prin mijloace electronice se efectuează prin inițierea procedurii de vot și selectarea opțiunii “Pentru”, “Contra” sau “Abținere”. Timpul rezervat votului prin mijloace electronice este limitat astfel încât să permită exprimarea votului de către toți consilierii, dar nu mai mult de 2 minute.**

(6) **În cazul în care, până la încheierea procedurii de vot, se depistează abateri de la Regulament sau existența unor erori sau deficiențe tehnice ale mijloacelor electronice, președintele ședinței propune anularea votului și după**

înlăturarea deficiențelor, propune repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe.

(7) În cazul în care, imediat după încheierea procedurii de vot, una din fracțiuni sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot sau la existența unei erori/deficiențe tehnice ale mijlocului de vot electronic, președintele ședinței poate propune anularea votului și repetarea procedurii de vot în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.

(8) În cazul imposibilității utilizării mijloacelor electronice de vot, se recurge, după caz, la celelalte modalități de vot.

(9) Rezultatele votării prin mijloace electronice se afișează pe ecran, se anunță de către președintele ședinței și se consemnează la stenograma ședinței, care vor fi publicate pe pagina web existentă a autorității publice locale sau raionale.

(10) Raportul privind rezultatele votării prin mijloace electronice se stochează și se arhivează în variantă electronică.

3. Regulamentul se completează cu următorul alineat:

„49¹ Ședințele consiliilor municipale, raionale și locale au caracter public, cu excepția celor închise și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune și pe pagina oficială a autorității publice locale în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Stenogramele ședințelor publice sunt plasate pe pagina web oficială a autorității publice locale.”

Art. II - Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. articolul 17, se va completa cu alineatele (6) și (7), cu următorul cuprins:

„(6) Procesul verbal al ședinței va fi publicat pe pagina web existentă a autorității administrației publice locale.

(7) Ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune, sau pe pagina web oficială a autorității publice locale în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.”

2. articolul 19, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„Consiliul local poate stabili adoptarea unor decizii prin vot deschis sau prin vot secret. Votul deschis poate fi efectuat prin următoarele modalități: vot deschis prin ridicarea mâinii, vot prin apel nominal și vot electronic prin intermediul mijloacelor electronice. Votul electronic prin mijloace electronice speciale se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale”.

3. articolul 22 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

”(5) Stenogramele ședințelor publice și procesele verbale al ședințelor se publică pe pagina web oficială a autorității publice locale.”

Art. III - Legea nr.136/2016 privind statutul municipiului Chișinău (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 645), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 7 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

”(7) Caracterul ședințelor consiliului municipal este public și pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune sau pe pagina web oficială a Primăriei municipiului Chișinău, în conformitate cu prevederile Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.”

2. Articolul 10:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Consiliul municipal poate stabili adoptarea unor decizii prin vot secret sau prin vot deschis. Votul deschis poate fi exprimat prin următoarele modalități: vot prin ridicarea mâinii, vot prin apel nominal și vot electronic prin intermediul mijloacelor electronice.”

se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

(8¹) Stenograma și procesul verbal al ședinței se publică pe pagina web oficială a Primăriei municipiului Chișinău.”

Art. IV - Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul lege pentru modificarea unor acte normative, în temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 a fost elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prin adoptarea prezentului proiect de lege se va asigura creșterea transparenței și eficiența votării proiectelor de decizii în cadrul consiliilor locale/municipale/raionale.

În acest sens, proiectul propune amendarea Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și a Legii nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău prin instituirea unei proceduri noi de desfășurare a procesul de vot.

Utilizarea unui sistem de vot electronic de către consiliile locale/municipale/raionale din Republica Moldova poate aduce mai multe beneficii. Iată câteva dintre ele:

Eficiență sporită: Utilizarea votului electronic poate duce la o desfășurare mai rapidă și mai eficientă a procesului de vot. Eliminarea procedurilor manuale de numărare și înregistrare a voturilor poate economisi timp și resurse.

Reducerea erorilor umane: Sistemele de vot electronic pot minimiza riscul erorilor umane asociate cu numărarea și înregistrarea voturilor. Procesul automatizat reduce șansele de erori și poate contribui la rezultate mai precise și mai exacte.

Accesibilitate îmbunătățită: Votul electronic poate fi mai accesibil pentru un număr mai mare de alegători. Persoanele cu dizabilități sau cu mobilitate redusă pot beneficia de opțiuni de vot adaptate, cum ar fi votul prin

intermediul dispozitivelor cu ecran tactil sau prin intermediul unui sistem de vot specializat.

Reducerea costurilor: Utilizarea unui sistem de vot electronic poate contribui la reducerea costurilor asociate cu organizarea și administrarea procesului de vot.

Creșterea transparenței: Un sistem de vot electronic poate aduce o mai mare transparență în procesul electoral. Procesul de numărare și înregistrare a voturilor poate fi monitorizat și înregistrat în mod electronic, ceea ce poate asigura o încredere mai mare în rezultatele alegerilor.

Reducerea fraudei: Sistemele de vot electronic pot include măsuri de securitate și autentificare pentru a reduce riscul de fraudă. Autentificarea prin dispozitive speciale, identificare biometrică sau prin utilizarea unor coduri de acces poate asigura că doar consilierii autorizați pot vota iar votarea în locul altui consilier va fi imposibilă.

3. Scopul proiectului

Scopul proiectului este de a pune în valoare resursele existente ale statului într-un mod eficient și sustenabil, prin creșterea transparenței activităților de ordin local, raional și municipal și prin responsabilizarea aleșilor locali față de cetățeni, cu utilizarea sistemului electronic de înregistrare a prezenței la ședințe și a modalității de vot a aleșilor locali.

Totodată, expune un cadru clar pentru utilizarea votului prin mijloace electronice, atât prin prisma procedurii tehnice, cât și prin respectarea regulamentului instituțiilor vizate, pentru desfășurarea unor proceduri de vot clare și corecte.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin modificarea Capitolului IV Procedura de vot din Legea 457/2003, se introduce un cadru legal clar pentru facilitarea procedurii de vot electronice pentru constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale. Astfel, se modifică articolul 44 pentru încadrarea votului prin mijloace electronice în prezenta lege. Consecutiv, este introdus un nou alineat: alineatul 45¹ pentru descrierea detaliată a cadrului legal privind implementarea și utilizarea votului prin mijloace electronice în funcție de circumstanțele existente. Respectiv, pentru buna implementare a votului electronic la nivel municipal

și local, se propune modificarea în concordanță a Legii nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău și a Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, pentru încadrarea noțiunii votului prin mijloace electronice, ca mijloc propriu-zis legal de utilizare în cadrul ședințelor.

Subsidiar evocăm că, în municipiul Chișinău, în anul 2016 a fost votat un proiect de decizie care prevede adoptarea sistemului de vot electronic în Consiliul municipal Chișinău, proiect care nu a fost implementat timp de 5 ani din cauza lipsei cadrului normativ cert în acest sens. Or, procedurile de vot menționate actualmente de Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău și în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, se limitează doar la votarea secretă și votarea nominală.

5. Fundamentarea economico-financiară

În cazul în care o autoritate publică locală o să decidă asupra necesității implementării sistemului de vot electronic, se vor aloca bani din bugetul local. În municipiul Chișinău, pentru implementarea sistemului de vot electronic, aprobat în anul 2016, s-au cheltuit deja peste 1 milion lei bani publici, nefiind valorificați până în prezent.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege va conduce la actualizarea art. 19 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală și art. 10 din Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău; actualizarea articolului 44 din Legea 457/2003 și adăugarea articolului 45¹, a articolului 50 la Legea 457/2003.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Lege va fi plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la prezentul proiect de lege.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene, ba chiar se circumscrie principiilor și valorilor promovate de Uniunea Europeană.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova
Victor SPÎNU

